

B. C. D.

THESES
OECONOMICÆ,

QUAS,

Suffragante Ampliss. Facult. Philos. in Reg. Acad.
Aboënsi,

PRÆSIDE

D_{N.} PETRO KALM,

Oecon. PROF. Reg. & Ord. Reg. Acad. Scient. Holm.
nec non Societ. Lit. Upf. MEMBRO,

Publicæ Eruditorum Censuræ submittit

PRO GRADU,

STIPENDIARIUS REGIUS

ESAIAS HOLLBERG

Aboënsis,

In Audit. Majori ad Diem V. Julii A:ni MDCCLXVI.

H. A. M. C.

ABOÆ,

Impressit JOH. CHRISTOPH. FRENCKELL.

THESIS I.

Qui agriculturam illiberalibus artibus annumerant, & gentem rusticam inter mancipia referunt; sane hi multum detrahunt laudibus, quibus & ipsa agricultura & ejus cultores sunt prosequendi.

TH. II.

Quamvis vita urbana a multis commendetur, nec sine ratione; in haud paucis tamen vita rustica est præferenda vitæ urbanæ; sive utriusque utilitatē, sive jucunditatem respexeris.

TH. III.

Hinc veteres Romani, non modo inferioris fortis, sed viri de Republica optime meriti cum a negotiis publicis vacarent, ad prædia sua extraurbana consufgisse, ibique sibi

sibi & patriæ consuluisse, in eorum laudem variis in locis, in scriptis eruditorum lege-
re licet.

TH. IV.

Felix cum sit illa Respublica, in qua stu-
dium Oeconomicum viget; Principi nil erit
prius nihil antiquius, quam ut, quoad ejus
fieri potest, nobile hoc studium promoveat.

TH. V.

Inter motiva, quibus hæc scientia mi-
rum in modum promovetur, nequaquam po-
strenum sibi vindicat locum, si illi, qui ce-
teris antecellunt in provehenda Oeconomia,
parciori, quam fieri amat, censu onerentur.

TH. VI.

Præterea etiam experimenta prudenter
instituta multum ad incrementum & perfe-
ctionem Oeconomiæ faciunt, experimenta ve-
ro sæpius requirunt majores, quam penes
privatum sunt, sumtus; hinc non male sibi
& civibus prospicere existimamus Principem,
si manus auxiliatrices rei tam necessariæ
porrexerit.

TH. VII.

Si citia præjudicium disquiramus in caus-
as

sas potentiae, splendoris & divitiarum gentis magnae Britanniae; videbimus certe haec quoad maximam partem, ex sobria eorum Oeconomia, imprimis indefessa agrorum, pratorum reique pecuariæ cultura, redundare.

TH. VIII.

Horticultura, quæ certe in Oeconomia non ultimum tenet locum, multum incrementi caperet, si viri in summa dignitate constituti, aliique opulentiores inferioris fortis hominibus, exemplis suis prælucere, ipsique manum operi huic honesto admovere vellent.

TH. IX.

Quamdiu cives perversa ea opinione seruntur, ac si essent res & divitiae, quas tellus indigena progignit, minoris pretii, quam extraneorum, tamdiu Oeconomia plus decrescit quam accrescit.

TH. X.

Parum certe efficit in variis partibus Oeconomiæ, qui principia Chemica sibi minus familiaria reddidit.

TH. XI.

Fuere olim, & sunt forte hodie, qui sum-

summopere urgent numerum civium ex constitutione climatis dependere tamquam ex caussa unica. Et licet concedamus felicem omnino esse regionem, quæ climati subjacet reliquis longe salubriori, tantum tamen abest, ut sententiae huic faveamus, quin potius, experientia loquente, numerum hunc adscribamus majori vel minori civium industriæ, peritiæ eorum in applicandis naturæ bonis, formæ regiminis in Republica vigenti: ut reliqua sicco pede transeamus.

TH. XII.

Nec desunt qui judicant, regionem, quæ minus convenienti subjacens climati non omnibus iis gaudet prærogativis, quibus alia aliqua regio, penitus non esse excolendam. Verum hi si didicerint, quod prius sit inquirendum in illud, utrum natura alia quædemumcunque ratione defectui huic mederi voluerit, an per industriam incolarum defectus vel averti vel præveniri potuerit; si hæc, sententiam omnino mutabunt.

TH. XIII.

Infertilitas terræ non certe in caussa est,
cug

cur patria nostra , quæ alioquin refertur inter maximos in Europa principatus , non numero tanto gaudeat civium ; quanto par est , verum minus conveniens Oeconomia .

TH. XIV.

Potentia Reipublicæ licet sit metienda ex opulentia civium; nihilominus tamen Oeconomia publica privatæ est præferenda.

TH. XV.

Contendunt artes manuariæ de principatu cum agricultura, re autem justa lance pensitata, hanc illis palmam præripere existimamus.

TH. XVI.

Quamquam plantis magna a benignissimo Numine vis sit indita, eo tamen non est extendenda, ut cum Tertulliano & aliis antiquioris ævi rationem illis adtribuamus. Cujus sic verba jacent: video enim & vitem adhuc teneram & impubrem, intelligentem tamen jam opera sua. Et paucis interjectis: Has ego sapientias arborum cur non contendam, vivant ut Philosophi volunt, sapiant ut Philosophi nolunt, intelligat & infantia ligni. Lib. de anima p. 322.

TH. XVII.

TH. XVII.

Herbæ ne quidem minutissimæ per generationem æquivocam sed univocam generantur.

TH. XVIII.

Hinc facile comparabis illos, qui estimant Triticum ex Hordeo prodire, cum aliquo, qui statuere vellet, ursum ex sele, aut Psittacum ex corvo progenerari.

TH. XIX.

Dolendum certe, quod Botanica a paucis adeo excolatur, cum ejus utilitas tanta est, ut nihil supra possit esse.

TH. XX.

Merito ergo nobile hoc studium, ut propter omnis Oeconomiae Fundamentum, omnibus, in primis tamen illis, qui olim verbi Divini ministri existere volunt, tantopere commendamus, ut, dum ad Academias studiorum gratia versantur, huic præsertim operam dent: alioquin enim & sibi & suis, ne dicam auditoribus minus bene consulunt.

TH. XXI.

Ex unico semine non nisi unica existit planta.

TH.

TH. XXII.

Propositio illa, quam tradunt plerique
Mineralogorum; omnis humus est temporis
filia, exceptionem omnino patitur.

TH. XXIII.

Neminem, nisi nimium auctoritati alio-
rum tribuerit, negare crediderimus, quos-
dam montes ante diluvium extitisse.

TH. XXIV.

Firmo omnino stat talo: lapides cresce-
re; non tamen ex principio quodam semina-
to & circulatione humorum, ut voluit

Tournefort.

SOLI DEO GLORIA.

